

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O ODGOVORNOSTI PRAVNIH OSOBA ZA KAZNENA DJELA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovog Zakona, sadržana je u odredbama članka 2. stavka 4. alineje 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 41/01 i 55/01 – pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Od stupanja na snagu Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela (Narodne novine, broj 151/03) isti do sada nije mijenjan.

Zakon o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela nastao je u prvom redu kao rezultat međunarodno pravnih obveza preuzetih od strane Republike Hrvatske, te kao posljedica društvenog razvoja gdje se pokazalo neophodnim propisati i kaznenopravnu odgovornost pravnih osoba.

U suvremenom kaznenom pravu nedvojbeno je, dakle, da i pravne osobe mogu biti počinitelji kaznenih djela iz raznih sfera društvenog života.

Jedno od takvih područja je i područje ekologije, odnosno zaštite okoliša, koje već sada predstavlja, a u budućnosti će predstavljati sve više najosjetljiviju i najvažniju sferu društvenog djelovanja.

U okviru pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji, u poglavlju 24. „Pravda, sloboda i sigurnost“, vezano za provedbu Okvirne odluke Vijeća 2005/667 PUP od 12. lipnja 2005. o jačanju kaznenopravnog okvira za provedbu zakona protiv onečišćenja brodovima, u cilju potpunog usklađenja hrvatskog zakonodavstva s okvirnom odlukom Republika Hrvatska obvezala se Zakonom o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela povisiti kazne za pravne osobe u odnosu na djela onečišćenja morskog okoliša s brodova.

Naprijed navedenom Okvirnom odlukom Vijeća od 12. lipnja 2005 god. člankom 6. koji navodi kazne za pravne osobe propisuje se novčana kazna, koja u pogledu maksimalnog iznosa, mora iznositi najmanje 750.000 eura (cca. 5.450.000,00 kuna), u najozbiljnijim slučajevima.

Kako je za ovo kazneno djelo – onečišćenja okoliša iz članka 250.stavak 1. KZ-a predviđena maksimalna zatvorska kazna do pet godina, to bi se po sada važećim odredbama Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela za ovakvo djelo mogla izreći maksimalna novčana kazna u iznosu od 3.000.000,00 kuna, što je daleko niži iznos od 750.000 eura koji nalaže preuzeta obveza.

Budući je maksimalno predviđena kazna za pravne osobe po sada važećim odredbama zakona, određena u iznosu od 5.000.000,00 kuna, to je stoga neophodno povisiti i opći maksimum novčane kazne, te ujedno uskladiti i preostale zapriječene iznose, kako bi isti bili izbalansirani u potrebnoj mjeri nakon usklađenja s Okvirnom odlukom.

III. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Osnova za donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku nalazi se u članku 161. Poslovnika Hrvatskog sabora, radi usklađenja s propisima Europske unije.

IV. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovog Zakona neće biti potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O ODGOVORNOSTI PRAVNIH OSOBA ZA KAZNENA DJELA

Članak 1.

U Zakonu o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela ("Narodne novine" br. 151/03) u članku 9. stavku 1. broj: „5.000.000,00“ zamjenjuje se brojem: „8.000.000,00“.

Članak 2.

U članku 10. stavku 1. broj: „2.000.000,00“ zamjenjuje se brojem: „5.000.000,00“.

U stavku 2. broj: „3.000.000,00“ zamjenjuje se brojem: „6.000.000,00“.

U stavku 3. broj: „4.000.000,00“ zamjenjuje se brojem: „7.000.000,00“.

U stavku 4. broj: „5.000.000,00“ zamjenjuje se brojem: „8.000.000,00“.

Članak 3.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1. i 2.

U članku 9. važećeg Zakona propisano je da se novčana kazna pravnim osobama može izreći u rasponu od 5.000,00 do 5.000.000,00 kuna. Kako predviđena kazna za pravne osobe radi onečišćenja morskog okoliša s brodova po Okvirnoj odluci Vijeća 2005/667PUP mora u najtežim slučajevima iznositi najmanje 750.000 eura, što predstavlja kunsku protuvrijednost od cca 5.450.000,00 kuna, to je stoga bilo neophodno podići zakonski maksimum predviđene kazne na 8.000.000,00 kuna.

Naime, kako je za kazneno djelo onečišćenja okoliša – članak 250. stavak 1. KZ-a, moguće izreći maksimalnu kaznu u iznosu do pet godina, to se dakle pravnoj osobi mogla izreći maksimalna kazna u iznosu od 3.000.000,00 kuna.

Budući nije moguće samo za ovu grupu kaznenih djela za koje se može izreći zatvorska kazna od pet godina povećati novčanu kaznu, a da se time ne poremeti balans predviđenih kazni za pravne osobe, to je stoga bilo neophodno povećati zakonski maksimum predviđene novčane kazne kao i druge zapriječene iznose.

Naime, radi usklađenja s navedenom Okvirnom odlukom Vijeća 2005/667PUP morao se, povećati maksimum novčane kazne za kaznena djela za koja je predviđena kazna zatvora s posebnom mjerom od pet godina zatvora na iznos od 6.000.000,00 kuna, zatim analogno tome za kaznena djela s posebnom najvećom mjerom od deset godina zatvora na iznos od 7.000.000,00 kuna, te za kaznena djela s posebnom najvećom mjerom od 15 godina zatvora ili težom na iznos od 8.000.000,00 kuna što bi ujedno sada predstavljao i zakonski maksimum predviđene novčane kazne.

Da bi cijeli omjer predviđenih novčanih kazni ostao izbalansiran kako je to i sada po važećoj odredbi članka 10. Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela, bilo je neophodno povećati i iznos maksimuma novčane kazne za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora s posebnom najvećom mjerom od jedne godine zatvora sa iznosa od 2.000.000,00 kuna na iznos od 5.000.000,00 kuna

Uz članak 3 :

Odredbom se propisuje stupanje Zakona na snagu.

V. ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU

Novčana kazna

Članak 9.

(1) Propisana novčana kazna za kaznena djela pravnih osoba ne može biti manja od 5.000,00 kuna niti veća od 5.000.000,00 kuna.

(2) Ako pravna osoba ne plati u određenom roku novčanu kaznu, novčana kazna naplatit će se prisilno.

Članak 10.

1) Ako je za kazneno djelo propisana kazna zatvora u posebnom najvećom mjerom od 1 godine zatvora, pravna se osoba može kazniti novčanom kaznom od 5.000,00 do 2.000.000,00 kuna.

(2) Ako je za kazneno djelo propisana kazna zatvora s posebnom najvećom mjerom od 5 godina zatvora, pravna se osoba može kazniti novčanom kaznom od 10.000,00 do 3.000.000,00 kuna.

(3) Ako je za kazneno djelo propisana kazna zatvora s posebnom najvećom mjerom od 10 godina zatvora, pravna se osoba može kazniti novčanom kaznom od 15.000,00 do 4.000.000,00 kuna.

(4) Ako je za kazneno djelo propisana kazna zatvora s posebnom najvećom mjerom od 15 godina zatvora ili težom, pravna se osoba može kazniti novčanom kaznom od 20.000,00 do 5.000.000,00 kuna.